

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 2. februarja 1881.

O b s e g: Državna podpora v pospeh kmetijstva v letošnjem letu. — Kako naj bi se v ljudski nadaljavni šoli podučevalo o rudninskem gnoji. — Ali ima luna kaj vpliva na rast rastlin? — Trtna uš ili *Phylloxera vastatrix*. — Krščanstvo pri Slovencih do Cirila in Metoda. (Dalje.) — „Kres“ in „Ljubljanski Zvon“. — Mlinar Matúć in njegovi otroci. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Državna podpora v pospeh kmetijstva v letošnjem letu.**

Proračun, ki ga je sl. ministerstvo kmetijstva za leto 1881. predložilo zbornici poslancev, kaže, da ministerstvo hoče letos precéj več podpore nakloniti različnim potrebščinam kmetijstva, kakor lani. V to pa se ve da je treba dovoljenja državnega zbora.

Za letošnje leto želi ministerstvo kmetijstva dobiti 685.520 gld., — lani je imelo dovoljeno le 490.520 gld.

Navedenih 685.520 gold. namerava pa ministerstvo letos tako-le razdeliti:

- za razstave 18.000 gold. (lani 8000 gold.),
  - zaboljšanje kmetijstev 55.000 gold. (lani 42.000 gold.),
  - za različno rastlinstvo 15.000 gold. (lani 5000 gld.),
  - za zasadbo gozdnega drevja 45.000 gld. (lani 35.000 gold.),
  - za govejo rejo 127.000 gold. (lani 45.000 gold.),
  - za drobnico 6500 gold. (lani 2000 gold.),
  - za svilorejo 3000 gold. (lani 3000 gold.),
  - za šolstvo 246.000 gold. (lani 198.000 gold.),
  - za uravnavo rék in osušenje močvirjev 148.000 gld. (lani 147.520 gold.),
  - za pokončevanje trtne uši 22.000 gold. (lani 5000 gold.),
  - za vse skupaj letos 685.520 gld. (lani 490.520 gld.).
- Gosp. minister dodaja temu proračunu sledeča razjasnila:

Za razstave se bode letos 10.000 gold. več kot lani potrebovalo zato, ker bode letos velika razstava pitane živine na Dunaji, katera potrebuje državne podpore z ozirom na to, ker prihodnje leto uže ne bode več smela goveja živina iz Rusije in Rumunije se prodajati v naše cesarstvo in je tedaj treba, da se napredek domače govedoreje povzdigne, v to pa pripomorejo razstave. Tej razstavi pitane živine na Dunaji hoče ministerstvo s 4000 gold. na pomoč priti. Enaka podpora je namenjena deželni razstavi v Brni na Moravskem, z ostalim denarjem pa hoče podpirati 16 krajnih (regionalnih) razstav.

Zboljšava vanju zemljišč tudi ministerstvo hoče z nekolikimi doneski na pomoč priti, večje stroške morajo dežele in posamni posestniki na-se vzeti. Zraven tega hoče ministerstvo družbam kmetijskim v ta namen ne-

koliko podpor nakloniti za vpeljanje drenaže, kjer ta še ni znana, za premije zboljšanih senožet, za nastavo kulturnih inženirjev itd.

Za pospeh reje lanú, pridelovanja živinske krme, vrtnarstva, sadjereje itd. je môglo ministerstvo lani kmetijskim družbam le 5000 gold. podpore dati, letos hoče to rubriko podpirati z 10.000 gold.

Zasadbi gozdnega drevja se ima tudi 10.000 gold. več podpore nakloniti kakor lani, katera se bode posebno obrnila za pogozdenje Krasa.

Govedoreja potrebuje več podpore, ker se s prihodnjim letom zapró naše meje proti Rusiji in Rumuniji in je mnogoterih sredstev potreba povzdigniti domačo govedorejo z nakupom plemennih bikov, s premijami za mlado živino itd. Od 127.000 gold. namerava ministerstvo 75.000 gold. podpore nakloniti Galiciji in Bukovini, ker ste sosedni deželi, kamor leta 1882. ne sme nič več ruskih in rumunskih goved se vpeljati.

Za drobnico (ovce itd.) je imelo ministerstvo lani le 2000 gold.; to pa je bilo tako ubogo malo, da se je komaj tam kaj storilo, kjer se je uže zboljševanje ovčjih plemen prejšnja leta pričelo, drugod ni bilo moči nič vspešnega storiti. Zato zahteva ministerstvo za letošnje leto 6500 gold.

3000 gold. podpore za svilorejo je namenjeno južnim deželam.

Razširjenje trtne uši v Istri in na Štajarskem potrebuje 17000 gld. več podpore.

Od 148.000 gold. za uravnavo rék je 30.500 gold. namenjeno za reguliranje Zile (Gail), 112.500 gold. za reguliranje Adiže (Etsch) in 5000 gold. za osušenje močvirnega sveta pri Ogleji (Aquila).

Kako naj bi se v ljudski nadaljavni šoli podučevalo o rudninskem gnoji.

Spisal Anton Dergane.

Ne samo v višjih krogih, temuč tudi med priprostim ljudstvom priznava se uže neobhodna potreba kmetijskega nauka, tako, da čudno se kmetu samemu zdi, da se ne predava nauk kmetijstva ko obligaten nauk sploh v ljudski šoli, katera ima vendar prvi nalog, kmečke otroke izrediti za kmete — in sicer v pravem in dobrem pomenu. In v tem je med drugim tudi iskati vzrok slabega obiskovanja šole na kmetih in slabega napredka v kmetijstvu; tako stoji kmetijstvo, posebno